

Memòria

2023

Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària de les Illes Balears

MEMÒRIA 2023

Disseny i maquetació
Pelopantón

Impressió
Amadip Esment

Dipòsit legal
PM 330-2020

Llicència

No es permet un ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades

Impressió

Tracta bé el medi ambient,
és responsabilitat de tots

Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària (REAS Balears)
<https://reas.red/reas-balears/>
reas-ib@reasnet.com
tel. 646 930 618

Amb el suport:

 **Conselleria d'Empresa,
Ocupació i Energia**
Direcció General d'Empresa,
Autònoms i Comerç

 **Conselleria de Famílies
i Afers Socials**
Direcció General d'Afers Socials

Índex

04 INTRODUCCIÓ

---

06 PRESENTACIÓ

- Missió
  - Els valors de l'economia solidària
  - Les sòcies
-

08 L'ACTIVITAT

- Treball en xarxa
  - Reivindicació de les empreses d'inserció
  - Enfortiment de l'economia solidària
  - Impuls del Mercat Social
  - Promoció de la compra pública responsable
  - Impuls de les polítiques públiques d'economia social
-

24 LA GESTIÓ

- Òrgans de govern
  - Gestió econòmica
-

26 ENTITATS MEMBRES

Introducció

Un any més vos presentam la memòria de la **Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària de les Illes Balears (REAS Balears)**, amb la que volem informar de les activitats desenvolupades i donar resposta al compromís de transparència i de rendiment de comptes davant la societat.

2023 ha estat un any especial, el de la celebració del nostre **25è aniversari**, ja que l'associació es va crear en 1998. Per aquest motiu, es va celebrar un acte de commemoració el dia 14 de novembre al Centre Flassaders de Palma, amb la inauguració de l'exposició "Passat, present i futur de l'economia solidària a les Illes Balears".

Així mateix, en el marc de les Festes de l'Estendard de l'Ajuntament de Palma, el 31 de desembre rebérem la medalla d'or de la ciutat com a reconeixement als 25 anys de tasca en favor de la inserció social de les persones més vulnerables i de promoció de l'economia solidària com a instrument per desenvolupar una societat més justa i sostenible.

En **2023** les entitats sòcies han implicat un col·lectiu de prop de **1.900** persones entre treballadores i voluntàries, de les quals **536** han estat persones contractades; i el moviment econòmic conjunt ha arribat als **21,4 milions €**.

REAS Balears està integrada a **REAS Red de Redes de Economía Solidaria**, xarxa de xarxes sectorials i territorials d'àmbit estatal formada per **1.038** organitzacions. En conjunt, més de **51.000** persones estan vinculades a organitzacions de **REAS Red de Redes**, **26.709** com a contractades, amb uns ingressos anuals superiors als **1.100** milions d'euros.

A aquesta memòria trobareu una presentació de l'entitat i de la seva gestió, i una descripció de les actuacions dutes a terme en **2023**, estructurades a partir dels sis objectius treballats:

- 1 Treball en xarxa.**
- 2 Reivindicació de les empreses d'inserció.**
- 3 Enfortiment de l'economia solidària.**
- 4 Impuls del Mercat Social.**
- 5 Promoció de la compra pública responsable.**
- 6 Impuls de les polítiques públiques d'economia social.**

De **2023** a més de la commemoració del **25è aniversari**, volem destacar:

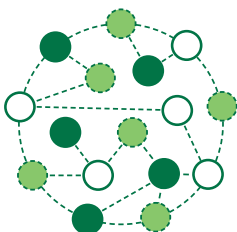
- La defensa del paper de les empreses d'inserció, realitzant tasques d'incidència davant del Govern per reivindicar la millora de les subvencions per al manteniment dels seus llocs de treball, la difusió de l'activitat de les empreses d'inserció amb l'elaboració d'una pàgina web i l'organització d'una jornada i la incorporació de l'Associació Illes Balears Empreses d'Inserció en la federació estatal FAEDEI.
- L'activitat en favor del model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús.
- Les actuacions de Mercat Social a través del projecte ESS Local, de l'organització del II Fòrum de les economies transformadores i de la participació al Fòrum de la Societat Civil.
- Les accions de seguiment, sensibilització, formació i assessorament en matèria de compra pública responsable, amb la presentació del segon informe de seguiment sobre els contractes reservats de les institucions de les Illes Balears.

Així mateix, des de l'àmbit institucional volem destacar:

- La millora de la dotació econòmica de les subvencions per al manteniment dels llocs de treball de les empreses d'inserció en 200.000 €.
- L'aprovació de la nova llei de cooperatives de les Illes Balears. Aquesta llei inclou dues propostes de **REAS Balears**: la regulació del cooperativisme d'habitatge en cessió d'ús i una disposició addicional que modifica un decret d'empreses d'inserció de 2003 amb l'objectiu de reforçar els itineraris d'inserció laboral i evitar l'intrusisme.

En sentit negatiu, hem de lamentar la liquidació del projecte ESS Local de Mercat Social a causa de la no inclusió en els pressupostos del Consell de Mallorca per a 2024 de la partida econòmica finalista per desenvolupar les actuacions previstes en el Pacte pel foment de l'economia social i solidària i el desenvolupament local.

Amb llums i ombres, un any més hem posat el nostre granet d'arena per avançar cap a un model econòmic que situï en el centre la sostenibilitat de la vida, les cures i el bé comú, contribuint a transitar cap a una societat més justa socialment i sostenible ambientalment.

Maria Jaume Jaume
Presidenta de REAS Balears

Presentació

La **Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària de les Illes Balears (REAS Balears)** és una associació sense ànim de lucre constituïda en 1998, per tant **en 2023 ha fet 25 anys**.

Missió

REAS Balears vol potenciar l'economia solidària com a un instrument que permet desenvolupar una societat més justa i sostenible, treballant per aquest objectiu des d'una òptica múltiple: l'econòmica, la social, l'ambiental i la cultural.

REAS Balears pertany a **REAS Red de Redes de Economía Solidaria**, una xarxa de xarxes formada per **1.038** organitzacions agrupades en **15** xarxes territorials i **5** xarxes sectorials (AERESS, *Asociación Española de Recuperadores de Economía Social y Solidaria*, Coordinadora Estatal de Comerç Just, Unió Renovables, Mesa de Finances Ètiques i xarxa de supermercats cooperatius).

En conjunt, més de **51.000** persones estan vinculades a organitzacions de **REAS Red de Redes**, **26.709** com a contractades, amb uns ingressos anuals de **1.136** milions d'euros.

Els valors de l'economia solidària

L'economia solidària sorgeix de la necessitat de construir un nou model de societat i de redefinir el paper de l'economia. Aquesta necessitat sorgeix del progressiu deteriorament social, econòmic, laboral, humà, polític i ambiental de les societats actuals. Les principals conseqüències socials d'aquest deteriorament són l'increment de la pobresa i de les desigualtats, l'atur i l'exclusió.

REAS assumeix com a propis els sis principis de l'economia solidària¹

Equitat

Treball digne

Cooperació

Sostenibilitat
ecològica

Repartiment just
de la riquesa

Compromís
amb l'entorn

¹www.economiasolidaria.org/carta.php

Les sòcies

Poden ser sòcies de **REAS Balears** qualsevol entitat jurídica que adopti els principis de l'economia solidària. En 2023 s'han produït la baixa com a sòcia de Bauma Altres Perspectives per dissolució de la cooperativa, per la qual cosa **REAS Balears** ha finalitzat l'any amb **14 entitats associades**:

- Benfet Serveis i Manteniment Empresa d'Inserció
- Binisàvia
- Càritas Diocesana de Mallorca
- Càritas Diocesana de Menorca
- Deixalles Inserció i Triatge Empresa d'Inserció
- Deixalles Serveis Ambientals Empresa d'Inserció
- Ecotxe S. Coop.
- Eines x Inserció Empresa d'Inserció
- Fundació Deixalles
- Mestral Inserció i Medi Ambient Empresa d'Inserció
- Plegats
- S'Altra Senalla
- Slow Food
- Terranostra (Laboratori d'Abastiment Cooperatiu S. Coop.)

A continuació es mostren les dades econòmiques, laborals i de participació de voluntariat de les entitats associades a **REAS Balears**.

	Personal contractat	Personal voluntari	Moviment econòmic anual
Benfet Serveis i Manteniment	29	0	382.250 €
Binisàvia	0	0	0 €
Càritas Mallorca	70	806	3.940.075 €
Càritas Menorca	37	179	1.903.862 €
Deixalles Inserció i Triatge	90	0	1.728.461 €
Deixalles Serveis Ambientals	52	0	1.559.275 €
Ecotxe	1	10	50.906 €
Eines x Inserció	19	9	713.738 €
Fundació Deixalles	180	8	8.799.614 €
Mestral Inserció i Medi Ambient	51	80	1.737.503 €
Plegats	0	0	0 €
S'Altra Senalla	5	43	210.578 €
Slow Food	0	0	0 €
Terranostra	2	203	379.145 €
Total	536	1.338	21.405.406 €

Les sòcies col·laboradores

Els Estatuts de l'associació també contemplen la figura del/la soci/a col·laborador/a, amb dret a participar amb veu i sense vot en les assemblees. Poden ser sòcies col·laboradores persones a títol individual, empreses i institucions que mostrin interès per les finalitats de **REAS Balears**. En **2023** ha hagut **4 socis/es col·laboradors/ores**.

L'activitat

L'activitat de **REAS Balears** en 2023 s'ha desenvolupat d'acord als següents **objectius** del pla de feina:

1. Treball en xarxa
2. Reivindicació de les empreses d'inserció
3. Enfortiment de l'economia solidària
4. Impuls del Mercat Social
5. Promoció de la compra pública responsable
6. Impuls de les polítiques públiques d'economia social

1 Treball en xarxa

Per a **REAS Balears**, el treball en xarxa i la cooperació amb altres organitzacions és un element fonamental de la seva activitat, ja que cap organització pot assolir els seus objectius de forma aïllada. En 2023 **REAS Balears** ha desenvolupat actuacions en xarxa amb **REAS Red de Redes de Economía Solidaria**, d'àmbit estatal, Tercer Sector Social Illes Balears i Grup d'Iniciativa Territorial Fiare Illes Balears.

REAS RED DE REDES DE ECONOMÍA SOLIDARIA

FINALITAT

Promoure l'**economia solidària** i coordinar les diferents xarxes territorials i sectorials d'economia solidària.

COMPOSICIÓ

Xarxes territorials: REAS Aragón, REAS Andalucía, Red Anagos (Canarias), **REAS Balears**, REAS Castilla La Mancha, REAS Castilla y León, REAS Euskadi, REAS Extremadura, REAS Galicia, REAS Madrid, REAS Murcia, REAS Navarra, REAS Rioja, REAS País Valencià i Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya.

Xarxes sectorials: AERESS (Asociación Española de Recuperadores de Economía Social y Solidaria), Mesa de Finanzas Ètiques, Unió de Cooperatives de Consumidors i Usuaris d'Energies Renovables, Coordinadora Estatal de Comerç Just i xarxa de supermercats cooperatius.

S'ha participat en les següents accions:

1. **Assemblea general** (9 de juny).
2. **Assemblees del grup de treball d'habitatge cooperatiu** (4 de febrer i 28 d'octubre), reunions telemàtiques dels grups de treball de polítiques públiques, habitatge cooperatiu, mercat social i compra pública responsable, i fòrums sobre contractació pública responsable (21 de setembre, 18 d'octubre i 9 de novembre).
3. **Ensenya el cor 2023**, amb la realització de l'auditoria social per part de 7 entitats de **REAS Balears** i participació en la campanya de comunicació.
4. **Estudi sobre bones pràctiques de cures en organitzacions d'economia social i solidària**.
5. **Difusió del butlletí electrònic mensual** de **REAS Red de Redes**.

<https://reas.red>

www.economiasolidaria.org

TERCER SECTOR SOCIAL ILLES BALEARS

FINALITAT

Defensar i dignificar el paper del **tercer sector d'acció social** a les Illes Balears per tal de millorar el benestar de les persones amb necessitats socials no cobertes.

COMPOSICIÓ

Coordinadora Balear de Persones amb Discapacitat, EAPN Illes Balears-Xarxa per a la Inclusió Social, Federació d'Entitats i de Serveis de Salut Mental de Mallorca, Federació Predif Illes Balears de Persones amb Discapacitat Física, foQua Fòrum per la Qualitat/Associació Empresarial d'Entitats Sense Ànim de Lucre del Sector de la Discapacitat, ONCE Illes Balears, Plataforma del Voluntariat, Plena Inclusió Illes Balears i **REAS Balears**.

S'HA PARTICIPANT EN LES SEGÜENTS ACCIONS:

- Participació en les reunions de la Junta directiva de Tercer Sector Social a través de la representant de **REAS Balears** Xesca Martí.
- Presentació al Parlament de les **propostes electorals** del Tercer Sector Social (26 de gener).
- **Reunió amb la presidenta del Govern**, Margalida Prohens (17 de novembre).

<http://www.tercersectorsocialib.org>

Presentació al Parlament de les propostes electorals del Tercer Sector Social

El dia 26 de gener representants del Tercer Sector Social de les Illes Balears varen presentar als grups parlamentaris les seves propostes electorals, elaborades de forma participativa en una jornada de treball celebrada en desembre de 2022.

Varen assistir el president del Parlament i els grups parlamentaris Més per Mallorca, Ciudadanos, Socialista, Unides Podem, Popular i El Pi-Proposta per les Illes.

Veure:

<https://mercatsocial.org/noticies/tercer-sector-social-propostes2023/>

Propostes:

<https://mercatsocial.org/wp-content/uploads/2022/10/TSSIB-propostes-2023.pdf>

FINALITAT

Oferir eines de transformació social a través del finançament de projectes viables d'economia social i solidària i de la promoció d'una cultura de la intermediació financera sota els principis de la transparència, la participació, la democràcia i el crèdit com a dret.

COMPOSICIÓ

El **Grup d'Iniciativa Territorial de Fiare Illes Balears** compta amb un centenar de sòcies, entre els quals hi ha les següents organitzacions: Associació Finances Ètiques Illes Balears, Ateneu Pere Mascaró, Avanç Filmacions Educatives, Càritas Mallorca, Càritas Menorca, Ecotxe, Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, Fons Pitius de Cooperació, Fundació Deixalles, Grup d'Educadors de Carrer i Treball amb Menors (GREC), **REAS Balears**, S'Altra Senalla i Terranostra.

ACCIONS

- **Acord de col·laboració amb Ecotxe**, pel qual les persones sòcies de Fiare podran utilitzar els serveis d'Ecotxe durant un any sense necessitat de fer l'aportació al capital social de la cooperativa.
- **Assemblea general Fiare Illes Balears**, 15 d'abril.
- **Participació en l'assemblea general** de la cooperativa celebrada a Sevilla, 20 de maig.
- **Organització de tallers** sobre consum crític i responsable al supermercat cooperatiu Terranostra, 1 de juny, al Casal de Jesús, 10 de juny, i a Sus Cultura, 13 de desembre.
- **Participació de Terranostra** com a projecte seleccionat en el programa La Colmena Inversió Solidària, de la Fundació Finances Ètiques, per a l'enfortiment de projectes d'economia social i solidària a través d'estratègies de desenvolupament comercial.
- **Difusió i comunicació:**

Blog: <https://www.fiarebancaetica.coop/git/ca/illes-balears>

Facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064686369454>

Twitter: https://twitter.com/Fiare_Balears

Newsletter mensual

Fiare Banca Ètica continua consolidant-se en xifres, presència i serveis bancaris, amb nous dipòsits a termini. Entre **Itàlia i Espanya** s'ha arribat a les **47.749 persones sòcies** i els **92,2 milions de capital social**. Els projectes finançats es situen en **1.185 milions d'euros** i els dipòsits en **2.394 milions**.

www.fiarebancaetica.coop

2 Reivindicació de les empreses d'inserció

Des de 2018, **REAS Balears** treballa en la promoció i foment de les empreses d'inserció, reivindicant i defensant els seus interessos econòmics, socials i empresarials, i els de les seves persones treballadores.

REAS Balears té com a socis cinc empreses d'inserció, promogudes per Projecte Home Balears, Fundació Deixalles, Càritas Mallorca i Càritas Menorca.

- **Benfet Serveis i Manteniment** (Projecte Home Balears). Activitats: jardineria, neteja i gestió de mercadets.
- **Deixalles Inserció i Triatge** (Fundació Deixalles). Activitat: gestió de personal per al tractament de residus.
- **Deixalles Serveis Ambientals** (Fundació Deixalles). Activitat: recollida i tractament de mobles, electrodomèstics i roba i gestió de deixalleries, fabricació d'articles d'upcycling i confecció de peces de vestir, neteja i manteniment i serveis de personal.
- **Eines x Inserció** (Càritas Mallorca). Activitat: recollida i tractament de residus tèxtils i comercialització de roba recuperada.
- **Mestral Inserció i Medi Ambient** (Càritas Menorca). Activitat: recollida i comercialització de mobles, electrodomèstics i roba, fabricació i reparació de mobles i bicicletes, viver ecològic, productes de comerç just i escola de restauració.

Accions:

- **Reunions i contactes institucionals:** amb el conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball i el director general de Promoció Econòmica, Emprenedoria i Economia Social i Circular del Govern (fins juny de 2023) i amb el director general d'Empresa, Autònoms i Comerç (a partir de juliol) per defensar la millora de les subvencions en favor del manteniment dels llocs de treball de les empreses d'inserció.
- **Presentació de propostes:** elaboració de propostes per a la modificació del decret 60/2003 d'empreses d'inserció de les Illes Balears, i d'una proposta de mínims per incorporar-la com a esmena a la llei de cooperatives (aprovada definitivament a la disposició addicional onzena de la llei 5/2023, de 8 de març); participació en l'audiència pública del Ministeri de Treball i Economia Social sobre l'avantprojecte de llei integral d'economia social que modifica la llei 44/2007 d'empreses d'inserció.
- **Coordinació i elaboració de criteris comuns:** a través del grup de treball de recollida tèxtil es posen en comú els criteris econòmics per negociar la recollida amb ajuntaments i es preparen accions de difusió i incidència en relació a la reserva de mercat recollida en la disposició addicional dinovena de la llei 7/2022 de residus; així mateix, el 27 de novembre es posa en marxa el grup de treball de personal tècnic d'acompanyament de les empreses d'inserció, com a espai de trobada, per debatre i compartir reptes i inquietuds comunes.
- **Participació en FAEDEI:** incorporació el 18 d'octubre de l'Associació Illes Balears Empreses d'inserció (AIBEI) promoguda per les empreses d'inserció de **REAS Balears** com a socia territorial de la *Federación de Asociaciones Empresariales de Empresas de Inserción* (FAEDEI), participació en el seminari d'acompanyament de les empreses d'inserció celebrat a Madrid els dies 30 de novembre i 1 de desembre i en les reunions per elaborar les aportacions a la modificació de la llei d'empreses d'inserció.
- **Difusió de l'activitat de les empreses d'inserció:** organització de la jornada "Empreses d'inserció: reptes i oportunitats" celebrada el 24 de març, presentació en roda de premsa realitzada el 28 de juliol de la memòria i de les cartes de serveis de les empreses d'inserció i disseny de la imatge corporativa i elaboració de la pàgina web de l'Associació Illes Balears Empreses d'inserció (AIBEI):

<https://empresesinserciobalears.org/>

Jornada “Empreses d’inserció: reptes i oportunitats”

El dia 24 de març va tenir lloc al saló d’actes de la FELIB la jornada d’empreses d’inserció organitzada per **REAS Balears** amb l’objectiu de reforçar el paper de les empreses d’inserció en favor de la inclusió laboral de persones en situació de vulnerabilitat. Per això, la jornada va tractar els temes següents:

- La modificació del decret d’empreses d’inserció de les Illes Balears per reforçar els itineraris d’inserció sociolaboral i evitar l’intrusisme d’empreses mercantils.
- L’accés de les empreses d’inserció als contractes públics a través dels contractes reservats per a programes d’ocupació protegida.
- Els procediments i dificultats per a la contractació de persones treballadores i per a la millora de les seves competències a través dels itineraris d’inserció.

La jornada va comptar en la seva inauguració amb la participació del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball, Iago Negueruela, i del president d’AIBEI, Antoni Aguiló, i va tenir intervencions de Begoña Morey i Jordi López sobre contractació pública social i de Maria Jaume i Guillem Riera sobre els itineraris i contractes d’inserció.

Més informació:

<https://mercatsocial.org/noticies/conclusions-jornada-empreses-insercio/>

Presentació de la memòria de les Empreses d'Inserció

El 28 de juliol es va presentar en roda de premsa la memòria de 2022 i les cartes de serveis de les empreses d'inserció.

Les dades més representatives de l'activitat de les cinc empreses d'inserció associades a **REAS Balears** són:

- Ingressos conjunts de **4.475.589 €**, amb un increment del **40%** en relació a 2021, dels quals el **87%** corresponen a facturació per serveis i el **13%** a subvencions.

- Retorn econòmic a les administracions per impostos, cotitzacions i estalvi de prestacions de **1.387.881 €**, amb un increment del **66%** en relació a 2021, la qual cosa suposa un **279%** de les subvencions públiques rebudes.

- Dades socials: **201 persones contractades** (a jornada completa/any), entre les quals **125 persones amb contracte d'inserció**, amb un increment del **33%** en relació a 2021. Així mateix, 21 persones que han finalitzat el contracte o l'itinerari d'inserció s'han inserit en el mercat laboral ordinari (el **60%**).

Aquestes dades posen de manifest la contribució social i utilitat de l'activitat de les empreses d'inserció.

Més informació:

<https://mercatsocial.org/noticies/memoria-2022-empreses-insercio/>

L'associació balear d'empreses d'inserció AIBEI s'incorpora a la federació estatal

La Junta Directiva de **FAEDEI**, *Federación de Asociaciones Empresariales de Inserción*, va aprovar per unanimitat el 18 d'octubre la incorporació de l'Associació Illes Balears Empreses d'Inserció (AIBEI) constituïda en 2022.

FAEDEI, creada en 2007, agrupa a 15 associacions autonòmiques d'empreses d'inserció de: Andalusia, Aragó, Astúries, Canàries, Cantàbria, Castella i Lleó, Castella La Manxa, Catalunya, Comunitat Valenciana, Galícia, Illes Balears, Madrid, Navarra, Múrcia i País Basc.

En 2022 aquestes empreses federades varen contractar a 9.570 persones, el 63% de les quals era personal d'inserció; és a dir, que 6.000 persones varen tenir contractes d'inserció i d'aquestes el 77% s'han incorporat al mercat laboral ordinari després de finalitzar en 2022 els seus itineraris d'inserció personalitzats.

A tota Espanya estan registrades al voltant de 300 empreses d'inserció, la major part de les quals estan representades per **FAEDEI**. En 2022 el conjunt de les empreses participants en un estudi va arribar a un volum de negoci de 169,9 M€, l'àmplia majoria per la venda de productes i serveis al sector privat (78%) i en menor mesura al sector públic (22%).

El model de les empreses d'inserció s'ha consolidat en els darrers anys com a eina d'inclusió sociolaboral i des de **FAEDEI** es treballa en comú per impulsar-les, representar-les i visibilitzar-les.

<https://faedei.org/>

3 Enfortiment de l'economia solidària

REAS Balears treballa per enfortir l'economia solidària a través de la implicació de noves iniciatives i empreses i del foment de la participació i de la formació.

En 2023 s'ha treballat en favor de la promoció del cooperativisme d'habitatge i s'han realitzat diverses accions formatives.

HABITATGE COOPERATIU

REAS Balears, compta amb voluntariat que treballa en la promoció del model de cooperativisme d'habitatge en cessió d'ús. En 2023 s'han desenvolupant les accions següents:

- **Participació en el grup d'habitatge de REAS Red de Redes:** participació en les reunions telemàtiques mensuals del grup de treball i en dues assemblees anuals.
- **Presentació de propostes:** per a la regulació de l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús a la llei de cooperatives, presentació del pacte per a l'impuls i el desenvolupament de l'habitatge cooperatiu a les Illes Balears amb motiu de les eleccions autonòmiques de maig, i presentació d'esmenes en favor de l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús al projecte de llei de mesures urgents en matèria d'habitatge.

- **Reunions i interlocució institucional:** reunions amb PSIB-PSOE, MÉS i Podem en relació al pacte per a l'impuls i desenvolupament de l'habitatge cooperatiu, reunió amb el director general d'habitatge en relació a les esmenes en favor de l'habitatge cooperatiu al projecte de llei de mesures urgents en matèria d'habitatge i participació en la mesa de l'habitatge de les Illes Balears de 25 d'octubre.

FORMACIÓ

S'ha participat en les següents accions::

- **Centre de Formació Professional Son Llebre:** tres accions formatives sobre fórmules jurídiques d'economia social i solidària, en el marc de la col·laboració amb la seva aula d'emprenedoria.
- **CEPA Mancomunitat des Pla:** dues formacions sobre economia social i solidària com a opció d'emprenedoria a Costitx i Vilafranca.
- **UIB:** reunió amb professorat del Departament d'economia de l'empresa per valorar propostes de col·laboració en matèria de formació.
- **Fundació Deixalles:** participació en sis tallers de sensibilització sobre economia social i solidària per a personal de les diferents delegacions.

4 Impuls del mercat social

En 2023 **REAS Balears** ha mantingut la seva implicació en l'impuls de **Mercat Social Illes Balears** participant en la gestió del projecte **ESS Local**, en l'organització del **Fòrum de les economies transformadores** i en les reunions i activitats del **Fòrum de la Societat Civil**, i ha continuat assumint la **presidència de l'associació**.

FINALITAT

Construir una xarxa social i econòmica de producció, distribució, consum i finançament, amb l'objectiu de contribuir a una activitat econòmica basada en valors democràtics, ecològics i solidaris i en el benestar col·lectiu.

COMPOSICIÓ

Unió de Cooperatives de Treball Associat de les Illes Balears (UCTAIB), Cooperatives Agroalimentàries Illes Balears, Associació de la Producció Agrària Ecològica de Mallorca (APAEMA), **REAS Balears**, S'Altra Senalla, Som Energia Mallorca, Fundació Ateneu Pere Mascaró, Ethico S. Microcoop., Corda i Poal Cultural S. Coop i Fundació Intercoopera.

S'HA PARTICIPAT EN LES SEGÜENTS ACCIONS:

- Reunions estratègiques bimestrals i assemblea general anual.
- Reunions bimensuals de l'equip tècnic del projecte **ESS Local**, per desenvolupar les actuacions previstes al **Pacte amb el Consell de Mallorca** per al foment de l'economia social i solidària i el desenvolupament local.
- Organització del **Fòrum d'economies transformadores** celebrat a Manacor el 28 d'octubre.
- Reunions i activitats del **Fòrum de la Societat Civil** per a la transformació de les Illes Balears:
  - » Constitució del Fòrum com a associació d'entitats.
  - » Posada en marxa de l'oficina de projectes europeus a través d'un conveni amb l'Oficina d'Inversions Estratègiques del Govern.
  - » Presentació de propostes per a l'elaboració d'un projecte de llei de la societat civil.
  - » Elaboració i difusió de propostes de diversificació econòmica i d'indicadors de transició econòmica.
- Altres accions:
  - » Reunions de presentació del programa electoral autonòmic amb MÉS, Podem, PSIB-PSOE i PP.
  - » Presentació al Museu del Calçat d'Inca del catàleg d'economia local, social i solidària dels municipis del Raiguer (8 de març).
  - » Publicació d'un article a la revista l'Altra Mirada d'abril sobre municipalisme i economia social i solidària.
  - » Participació a les fires d'agroecologia de Porreres (23 d'abril) i del mercat social de Sa Pobla (6 de maig).
  - » Acte "Compromís amb la llengua" de l'Obra Cultural Balear (28 d'abril).
  - » Presentació d'una guia didàctica sobre emprenedoria col·lectiva a UCTAIB (5 de maig).
  - » Organització de la ruta Jane's Walk "la senalla dissident" (6 de maig).
  - » Reunions de coordinació d'entitats del Mercat Social que promouen actuacions de formació.
  - » Adhesió al Pacte Blau balear promogut per la Fundació Marilles.
  - » Curs telemàtic sobre compra pública responsable (4 i 5 d'octubre).

- » Presentació d'una guia sobre emprenedoria col·lectiva al Centre de Formació Professional Son Llebre (11 d'octubre).
- » Taula rodona sobre transició ecosocial en el marc del Congrés a la UIB de la *Red Española de Políticas Sociales* (27 d'octubre).
- » Adhesió a la manifestació "Menys turisme, més vida" (30 d'octubre).
- » Projecte de territoris cooperatius amb Impuls cooperatiu de Sants i Coopolis (Barcelona), grup Tanda (València) i Transversal (Castelló), per a la formació i la transferència de coneixements i bones pràctiques en l'articulació d'ecosistemes cooperatius locals; i en aquest marc, trobada en el marc del TornallomFest a València (20 i 21 d'octubre).
- » Reunions amb el Departament de Promoció Econòmica i Desenvolupament Local del Consell de Mallorca arrel de la pèrdua del finançament per a 2024 per al projecte ESS Local.

TANCA EL PROJECTE ESS LOCAL

Mercat Social ha desenvolupat en 2023, per tercer any, el projecte ESS Local de foment de l'economia social i solidària i el desenvolupament local a Mallorca, amb el suport del Departament de Promoció Econòmica i Desenvolupament Local del Consell.

El projecte sorgeix del Pacte firmat entre Mercat Social i tots els grups polítics del Consell de Mallorca el juliol de 2020.

A través de les actuacions desenvolupades s'han concretat els tres eixos del pacte:

Eix 1: Suport a les empreses i a les seves xarxes:

- **17 organitzacions** han fet ús del local per a **33 activitats**
- **14 iniciatives** han rebut assessorament i s'han realitzat **19 accions orientadores**
- **10 accions** de promoció, difusió, sensibilització, informació o formació sobre intercooperació, compra pública responsable i accés a subvencions

Eix 2: Sensibilització:

- **8 administracions** locals implicades
- **Edició i difusió del directori d'economia local**, social i solidària dels municipis del Raiguer i treball de camp del directori de la comarca de Llevant, amb 87 iniciatives verificades
- **3 participacions** en fires locals i organització o participació en **8 activitats** de sensibilització
- **Accions de comunicació:** *newsletters*, notes i convocatòries de premsa, col·laboració amb altres publicacions, aparicions en mitjans, creixement del seguiment a les xarxes socials...

Eix 3: Formació:

- **3 formacions realitzades**, sobre compra pública responsable, cooperativisme i intercooperació, amb **10,5 hores de formació** i **49 participants**
- **edició i difusió d'una guia didàctica** sobre emprenedoria col·lectiva i cooperativisme i redacció d'una guia sobre intercooperació

Malauradament, en els pressupostos del Consell de Mallorca per a 2024 no n'inclou cap partida pressupostària per al desenvolupament del pacte, per la qual cosa s'ha hagut de liquidar el projecte, extingint el contracte amb la persona contractada i deixant el local de Son Sardina.

Mercat Social lamenta la no continuïtat del projecte sorgit d'un pacte amb totes les forces polítiques i treballa per intentar recuperar el finançament al llarg de 2024.

II FÒRUM DE LES ECONOMIES TRANSFORMADORES

Mercat Social organitzà el dia 28 d'octubre a Manacor el II Fòrum d'economies transformadores, amb el lema "Sense cures no hi ha transformació".

En aquesta segona trobada de reflexió i intercanvi d'experiències de persones i entitats de l'economia social i solidària es va voler posar el focus en els plantejaments de l'economia feminista i en les pràctiques i estratègies de foment de l'equitat en les nostres organitzacions.

Per això es va comptar amb Silvia Piris, de Col·lectiva XXX, que va fer una xerrada sobre com construir organitzacions habitables des de l'economia social i solidària, proposant reflexions i pràctiques concretes que evitin la reproducció de les desigualtats i permetin transformar les nostres organitzacions des d'una perspectiva de les cures.

També varen tenir lloc dues taules de diàleg, sobre lideratges cooperatius i bones pràctiques de conciliació i cures, amb la presentació d'experiències concretes d'entitats i projectes d'economia social i solidària.

Més informació:

<https://mercatsocial.org/noticies/organitzacions-mes-habitables-fets2023/>

Presentació de la guia d'emprenedoria al Centre de Formació Professional Son Llebre

El dia 11 d'octubre es va presentar la guia didàctica "Emprenedoria col·lectiva. Per què i com triar economia social i solidària pel vostre projecte", elaborada en el marc del projecte ESS Local. Varen participar 120 alumnes de Formació Professional del CIFP Son Llebre, IES Calvià i IES Politècnic i professorat d'aules d'emprenedoria d'altres centres de formació professional.

La presentació va comptar amb la participació de Mercat Social, UCTAIB i Bauma, com a mostra de l'autoria col·lectiva de la guia, i també va participar la Cooperativa SI d'iniciativa social, dedicada als serveis socials i atenció a persones.

A més de la presentació de la guia, l'activitat va comptar amb la realització de tallers en grups sobre cooperativisme i intercooperació, per a que a través de dinàmiques participatives l'alumnat pogués treballar en la pràctica els conceptes d'organització cooperativa i cooperació amb l'entorn propis de l'emprenedoria social col·lectiva.

L'objectiu d'aquesta activitat va ser donar a conèixer les formules d'emprenedoria col·lectiva d'acord amb els principis de l'economia social i solidària per posar en marxa projectes d'autoocupació com a possible sortida laboral de l'alumnat de formació professional.

Veure guia:

https://mercatsocial.org/descarregues/395/emprenedoria-collectiva/232103/guia_emprenedoria_colectiva_web

Indicadors de transició del Fòrum de la Societat Civil

L'Observatori de la transició del Fòrum de la Societat Civil ha presentat al llarg de 2023 tres informes sobre transició social, ambiental i econòmica, amb dades i indicadors de transició:

- social: evolució del treball, vulnerabilitat i habitatge.
- ambiental: mobilitat, transició energètica i medi marí.
- econòmica: model econòmic, agricultura i turisme.

Per al Fòrum de la Societat Civil, la gestió del coneixement mitjançant l'observació d'indicadors de transició, la creació d'una xarxa de gestors/es del coneixement i la formació i intercanvi de coneixements és un element estratègic que ha de guiar el camí de la transició del nostre model cap a la sostenibilitat i la cohesió social.

Veure:

<https://forumsocietatcivil.org/observatori-de-la-transicio>

5 Promoció de la compra pública responsable

REAS Balears s'implica en la promoció de la compra pública responsable i de les clàusules socials en les licitacions públiques a través de la seva participació en el grup de treball de **REAS Red de Redes**, que gestiona el portal web <https://contratacionpublicaresponsable.org>, així com amb la realització d'accions de seguiment, sensibilització, formació i assessorament sobre contractació pública social.

En 2023 s'ha continuat fent seguiment de la contractació pública social a les Illes Balears, especialment dels contractes reservats per a empreses d'inserció, i s'han realitzat accions d'assessorament i formació i s'ha col·laborat amb un projecte de sensibilització sobre **compra pública responsable** de **Fundació Deixalles**.

Accions:

- Seguiment dels contractes reservats de les administracions públiques de les Illes Balears i elaboració i presentació pública del informe "Contractes reservats 2022".
- Participació en el grup de treball sobre contractació pública responsable de **REAS Red de Redes**:
  - » Participació en les reunions telemàtiques mensuals
  - » Participació en el I fòrum sobre contractació pública responsable i economia social i solidària (21 de setembre), amb una ponència sobre opcions tècniques i procedimentals per a la inclusió de criteris socials i ambientals.
- Col·laboració amb el projecte de sensibilització sobre compra pública responsable de la Fundació Deixalles adreçat a administracions públiques, emmarcat en la convocatòria de projectes d'educació per a la transformació social de la Direcció General de Cooperació del Govern:
  - » Participació en unes jornades d'assessorament tècnic sobre residus organitzades pel Consell de Mallorca dirigides als ajuntaments, amb propostes per a la recollida diferenciada de residus tèxtils a través de contractes reservats per a empreses d'inserció (7 de març).
  - » Assessoraments: a S'Altra Senalla i l'Escola Oficial d'Idiomes sobre bones pràctiques de licitació de màquines de *rending* amb productes de comerç just; a l'IBAVI, amb la presentació d'una proposta d'inclusió de clàusules socials d'inserció en els contractes d'obres de construcció d'habitatge de protecció oficial; i a l'Ajuntament de Mancor, per a la licitació del servei de gestió del parc verd.
  - » Gravació d'un podcast de sensibilització sobre compra pública responsable.
- Impartició d'un curs telemàtic de 4 hores de duració sobre compra pública responsable adreçat a administracions públiques en el marc del projecte ESS Local (4 i 5 d'octubre).

contrataResponsable
Pásate a la contratación pública responsable

CLÁUSULAS ETICAS   CLÁUSULAS SOCIALES   CLÁUSULAS MEDIO-AMBIENTALES

<http://www.contratacionpublicaresponsable.org>

The infographic features a blue pen on the left and a yellow pen on the right, with three rectangular boxes in the center containing the text 'CLÁUSULAS ETICAS', 'CLÁUSULAS SOCIALES', and 'CLÁUSULAS MEDIO-AMBIENTALES'. The REAS logo is in the bottom left corner, and the website URL is at the bottom.

PRESENTACIÓ DE L'INFORME DE SEGUIMENT DELS CONTRACTES RESERVATS

El dia 27 de març es va presentar públicament el segon informe de seguiment de la contractació pública social, sobre contractes reservats per a programes d'ocupació protegida a les Illes Balears en 2022, en el qual s'identifiquen i analitzen 50 contractes o lots reservats a empreses d'inserció i/o centres especials d'ocupació d'iniciativa social.

Els resultats més significatius de l'anàlisi dels contractes reservats adjudicats són:

- El Govern va adjudicar 20 contractes o lots reservats a programes d'ocupació protegida, per un import de 1.478.842 €, la qual cosa representa el 0,25% dels imports adjudicats en tot tipus de contractes, amb una evolució negativa en relació a 2019 i 2021.
- Del total d'institucions, els imports adjudicats com a contractes reservats pel Govern varen suposar el 39,1%, pels consells insulars de Menorca i Mallorca el 14,2%, pels ajuntaments (Binissalem, Calvià, Eivissa, Marratxí, Sant Llorenç i Valldemossa) el 42,0% i per altres institucions (UIB i Parlament) el 4,5%.
- Quant als objectes contractuals, destaca la jardineria amb el 39,4% dels imports, hostaleria i càtering (14,1%), recollida i reciclatge (11,4%), serveis d'inserció sociolaboral (9,7%) i concessió de serveis de mercat (7,0%), tot i que també trobam subministrament d'aigua i serveis de neteja, impremta, consergeria...
- També s'analitzen les entitats adjudicatàries: el 71,9% dels imports varen ser adjudicats a centres especials d'ocupació i el 28,1% a empreses d'inserció, les quals només varen rebre adjudicacions d'ajuntaments.
- Finalment s'analitza el percentatge de baremació de l'oferta econòmica per valorar si es tenen en compte criteris de qualitat en l'adjudicació, i es mostren males pràctiques de contractes adjudicats al preu hora del personal més baix o amb un pressupost de licitació insuficient per cobrir els costos del servei.

En funció dels resultats, l'informe finalitza amb la presentació de propostes per millorar l'aplicació de la normativa sobre contractes reservats en favor de l'activitat de les empreses d'inserció.

Més informació:

<https://mercatsocial.org/noticies/informe-seguiment-contractes-reservats-2022-reas/>

6 Impuls de les polítiques públiques d'economia social

REAS Balears treballa per impulsar polítiques públiques de foment de l'economia social i forma part del Consell de l'economia social i el cooperativisme de les Illes Balears. En 2023 s'ha treballat especialment per millorar la normativa i les subvencions per a empreses d'inserció i per a la regulació i promoció del cooperativisme d'habitatge en cessió d'ús.

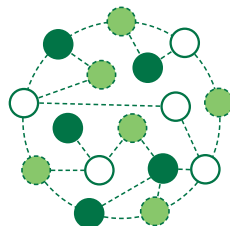
Accions:

- Reunions i contactes amb el conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball i el director general de Promoció Econòmica, Emprenedoria i Economia Social (26 de gener i 24 d'abril) per reivindicar la millora de la normativa i les subvencions en favor de les empreses d'inserció. En relació a la normativa, es varen fer aportacions per modificar el decret 60/2003 d'empreses d'inserció, les quals varen ser aprovades a través d'una disposició addicional a la llei de cooperatives. En relació a les subvencions, es va aconseguir un increment de 200.000 € de la partida pressupostària per a 2023-2024.

- Participació en la reunió del Consell de l'Economia Social i el Cooperativisme de les Illes Balears de 3 de maig, amb roda de premsa posterior, en el qual es varen aprovar els ajuts pel foment de l'economia social 2023-2024.
- Presentació de propostes per a la regulació de l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús a la Llei de cooperatives de les Illes Balears, i presentació de la proposta de Pacte per a l'impuls i desenvolupament de l'habitatge cooperatiu, en relació al qual es varen mantenir reunions amb el PSIB-PSOE, MÉS i Podem.
- Nomenament dels representants de **REAS Balears** al Consell Rector de PalmaActiva.
- Reunions amb el director general d'Empresa, Autònoms i Comerç (26 de setembre i 12 de desembre), i proposta de supressió de la regla de mínims de la convocatòria d'ajudes a empreses d'inserció.
- Incorporació com a membre de la Mesa de l'habitatge de les Illes Balears i participació en la reunió de dia 25 d'octubre.
- Reunió amb el director general d'habitatge (30 de novembre) i presentació d'esmenes en favor de l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús al projecte de Llei de mesures urgents en matèria d'habitatge.
- Participació en les reunions de Tercer Sector Social Illes Balears amb el Partit Popular (30 de juny), el PSIB-PSOE (18 de juliol) i amb la presidenta del Govern, Margalida Prohens (17 de novembre).

La gestió

Òrgans de govern

Junta Directiva: és l'òrgan de gestió i representació, i es reuneix de manera periòdica cada dos mesos. La composició de la Junta actual va ser elegida en l'assemblea general de 2023:

Presidència: Maria Jaume (Deixalles Serveis Ambientals)

Secretaria: Victor Reyes (Benfet Serveis i Manteniment)

Tresoreria: Carles Valentí (Ecotxe)

Vocalies:

- Antoni Aguiló (Mestral Inserció i Medi Ambient)
- Elvira Perelló (Eines x Inserció)
- Liliانا Deamicis (Terranostra)
- Xesca Martí (Fundació Deixalles)
- Xavier Moyà (Bauma Altres Perspectives)
- Marga Cortés (Càritas Mallorca)
- Antoni Ramis (Deixalles Inserció i Triatge)

En 2023 s'han realitzat cinc reunions de Junta: 10 de gener, 9 de maig, 11 de juliol, 12 de setembre i 14 de novembre. La Junta de 12 de setembre es va fer a Càritas Menorca, i s'aprofità per visitar projectes de Mestral Inserció i Medi Ambient: l'Escola de Restauració Ca n'Aguedet i el viver ecològic d'arbres fruiters de varietats tradicional de Menorca del projecte Arbres d'Algendar.

Assemblea general: és el màxim òrgan de decisió de l'associació, i es reuneix de forma ordinària una vegada a l'any, oberta a les persones vinculades a les entitats associades. En 2023 l'assemblea es va reunir el dia 7 de març.

Gestió econòmica

INGRESSOS	61.011 €
Subvenció estalvi ètic Colonya	3.300 €
Subvenció foment i difusió economia social	8.854 €
Subvenció estructures associatives economia social	12.123 €
Subvenció federacions, Conselleria d'Afers Socials	30.833 €
Conveni assegurances Arç Coop.	1.986 €
Quotes i campanya "Enredate"	1.859 €
Formacions	1.556 €
Altres ingressos	500 €
DESPESES	55.878 €
Secretaria tècnica	34.048 €
Espai de treball secretaria tècnica (coworking)	5.892 €
Serveis professionals	1.568 €
Difusió	9.504 €
Quotes	2.118 €
Transports i viatges	1.847 €
Despeses crèdit i banc	658 €
Altres despeses	243 €
RESULTAT	5.133 €

Les entitats

Membres de REAS Balears

- **Benfet Serveis i Manteniment Empresa d'Inserció**
Carrer Projecte Home, 4
07007 Palma
Tel. 608 253 211
info@benfetserveis.com
<http://benfetserveis.com/>
  - **Binisàvia**
cohabitategemenorca@gmail.com
https://sostrecivic.coop/grups_llavors/binisavia/
  - **Càritas Diocesana de Mallorca**
Carrer Seminari, 4
07001 Palma
Tel. 971 710 135
caritas@caritasmallorca.org
<https://www.caritasmallorca.org/>
  - **Càritas Diocesana de Menorca**
Carrer santa Eulàlia, 83
07702 Maó
Tel. 971 361 001
caritas@caritasmenorca.org
<https://www.caritasmenorca.org>
  - **Deixalles Inserció i Triatge Empresa d'Inserció**
Carrer Son Gibert, 8A
07008 Palma
Tel. 607 255 953
coordinacioenderrocs@deixalles.org
  - **Deixalles Serveis Ambientals Empresa d'Inserció**
Carrer Son Gibert, 8A
07008 Palma
Tel. 971 479 440
dsagerencia@deixalles.org
  - **Ecotxe S. Coop.**
Carrer Arxiduc Lluís Salvador, 24
07004 Palma
info@ecotxe.coop
<https://www.ecotxe.coop/>
  - **Eines x Inserció Empresa d'Inserció**
Carrer Gremi Sabaters, 17
07009 Palma
Tel. 679 539 778
eines@caritasmallorca.org
  - **Fundació Deixalles**
Carrer Son Gibert, 8A
07008 Palma
Tel. 971 472 565
info@deixalles.org
<https://www.deixalles.org/>
  - **Mestral Inserció i Medi Ambient Empresa d'Inserció**
Carrer Santa Eulàlia, 83
07702 Maó
Tel. 971 351 413
mestral@caritasmenorca.org
<https://mestralmenorca.org/>
  - **Plegats**
info@plegats-mallorca.org
  - **S'Altra Senalla**
Carrer Arxiduc Lluís Salvador, 24
07004 Palma
971 200 050
senalla@pangea.org
<https://saltrasenalla.org/>
  - **Slow Food**
Info@slowfoodib.org
<http://www.slowfoodib.org/>
  - **Terranostra (Laboratori d'Abastiment Cooperatiu S. Coop.)**
Carrer Alfons el Magnànim, 24
07004 Palma
Tel. 871 734 009
supermercat@terranostra.coop
<https://terranostra.coop/>
- Sòcies col·laboradores:**
- **Globus Màgic**
info@globusmagicus.com
<https://globusmagicus.com/>

L'ECONOMIA SOLIDÀRIA A BALEARS ENSENYA EL COR

INFORME AUDITORIA /
BALANÇ SOCIAL 2023

837
PERSONES IMPLICADES

511
DONES 61%

326
HOMES 38,9%

0
IDENTITATS NO BINÀRIES 0%

TREBALLADORES **320**
♀ 153 47,8%
♂ 167
* 0

VOLUNTÀRIES **9**
♀ 8 88,9%
♂ 1
* 0

ASSOCIÀDES **489**
♀ 342 69,9%
♂ 147
* 0

7
ENTITADES

INGRESOS
12,4 M€

GASTOS
11,6 M€

EQUITAT

54%
DONES EN LLOCS DE RESPONSABILITAT

100%
UTILITZEN LLENGUATGE NO SEXISTA

1/1,89
PROPORCIÓ SALARIAL ENTRE LA PLANTILLA

REPARTIMENT JUST DE LA RIQUESA

REPARTIMENT DE BENEFICIS

100%
A RESERVES, COMPENSACIÓ DE PERDUES O INVERSIONS PRÒPIES

0%
A CAUSES SOCIALS I SOLIDÀRIES

0%
A INVERSIONS EN ENTITATS FINANCERES DE L'ESS

SOSTENIBILITAT AMBIENTAL

100%
ENTITATS AMB CRITERIS DE CONSUM RESPONSABLE PER A L'ADQUISICIÓ DE BENS I SERVEIS

57%
ENTITATS QUE REDUEIXEN I/O COMPENSEN PETJADA ECOLÒGICA

71%
ENTITATS AMB ENERGIA 100% RENOVABLE

FONTS D'INGRESSOS

55%
FACTURACIÓ

23%
SUBVENCIONS

23%
ALTRES

TREBALL Digne

80%
MESURES QUE MILLOREN LA LLEI DE CONCILIACIÓ

80%
ESPAIS D'ATENCIÓ EMOCIONAL I DE CURES

80%
REGLAMENT INTERN DE RELACIONS LABORALS

COOPERACIÓ / COMPROMÍS AMB L'ENTORN

100%
INTERCOOPERACIÓ AMB EL MATEIX SECTOR

100%
ENTITATS QUE OPEREN AMB FINANCES ÈTIQUES

54,7%
COMPRES DINS DE L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

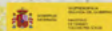
PROMOU

REAS BALEARS

reas-ib@reasnet.com www.reas.red/reas-balears
www.mercatsocial.org | @mercatsoció

COL-LABORA

Passat, present i futur de l'economia solidària a les Illes Balears: l'exposició

